

I. Rektors årsberetning

Universitetets status

Universitetets, og det vil bl.a. sige 26.000 studenter kamp mod økonomiske nedskæringer og statscentraliseret styring er ved at blive en eksistenskamp. Danmarks situation og placering i verden kræver åbenlyst en øget investering i forskning og uddannelse. Trods dette er det et af de områder, der rammes hårdest af kortsigtede, men destruerende nedskæringer.

Den ramme, hvorefter Københavns universitets styrende organer skulle planlægge budgettet for 1981, var nedskåret med ca. 20 mill. kr. Dette indebar, at vi udover de rationaliseringer, energibesparelser og lignende som alle naturligvis må underkaste sig i landets økonomiske situation, også måtte foretage skridt, som direkte ramte forskning og undervisning, f.eks. en betydelig reduktion af undervisningsassistenter – hvis arbejde så må overtages af faste lærere på bekostning af deres forskningstid – manglende tiltrængte vedligeholdelser og fornyelse af forældede instrumenter, bibliotekssamlinger og lignende samt, som det mest alvorlige, en udsættelse af besættelse af ledigblevne stillinger. På visse områder fik dette karakter af et stillingsstop. Med enkelte undtagelser lykkedes det dog endnu en gang at undgå direkte afskedigelser for at nå et balanceret budget. Men da havde vi også skåret helt ned til benet. Så kom det såkaldte påskeforlig, hvis konkrete indhold først blev os bekendt et par måneder før det ny finansårs begyndelse. Det indebærer en yderligere besparelse på ca. 20 mill. kr. i 1981 for Københavns universitets vedkommende.

På ovennævnte baggrund slår dette natur-

ligvis fuldstændig bunden ud af vort budget og konsekvenserne er endnu uoverskuelige. At besparelserne skulle være naturlig konsekvens af den dikterede nedgang i studentertal gennem skærpet adgangsbegrænsning – som set fra mange synsvinkler er ganske uacceptabel – viser blot et manglende kendskab til universitetets virkelighed. Det er meget lidt, man sparer på undervisningsressourcer og slet ikke på forskning ved at reducere studentertallet, hvis ikke hele områder nedlægges.

Ydermere er den ny serie af nedskæringer fordelt og øremærkede ud i systemet. Bl.a. stik imod alle hidtil angivne intentioner således, at forskningen især rammes, derved at de stipendier, der er vores eneste rene forsker- og forskeruddannelsesstillinger, må bære broderparten. Det skal dog i anstændighedens navn tilføjes, at denne gruppe af nedskæringer skulle være midlertidige, indtil mere langsigtede spareforanstaltninger når at blive effektive. Andre øremærkninger gælder ikke alene fordelingen mellem fakulteterne, men griber direkte ind i disses dispositionsret til at udvælge de områder, hvor besparelserne ville være mindst destruktive og lettest oprettelige senere.

Disse direkte indgreb i ikke alene universitetets, men i de enkelte fakulteters dispositionsret, er et led i og en fremskrivning af den budgetreform, der af samtlige højere læreanstalter er karakteriseret som skematisk og dogmatisk. Det gælder især dens fastlæggelse af »normer«, det vil sige bevillingsdeterminerende ratioer mellem f.eks. studenter og lærere, studenter og TAP'er, deltidslærere og faste lærere osv. Når

hertil kommer det ny princip, at undervisningsbevillinger fremover baseres på såkaldte studietrinstillvækster dvs. det studentertal, der følger den helt urealistisk fastlagte studietid, forstår man, at der er tale om såvel nedskæring som om central styring. Det er nemlig ministeriet, der konfirmerer studieplanen og dermed den normerede studietid, selv om denne kun kan overholdes af det lille mindretal af studenter, der bl.a. ikke er nødt til at have erhvervsarbejde for at eksistere og for at undgå en helt ødelæggende kæmpestudiegæld. Med en sådan ordning følger tidligere tiders dogmatiske og eksamensorienterede kundskabstegnelse, og at drømmen om et frit kritisk studium fortoner sig i den blå luft. Det bliver ikke det akademiske »produkt«, som Danmark har brug for i en verden fuld af nye udfordringer.

I den computerstyrede budgetreform ligger udover det nævnte også en budgetmæssig adskillelse af undervisning og forskning. Hidtil har den fri forskning ved universitetet været sikret derved, at enhver fastansat lærer, altså professorer, lektorer og adjunker, i henhold til UFA-normen principielt kunne anvende 40 procent af deres arbejdstid på selvvalgt forskning. Særlige forskningsbevillinger, adskilt fra undervisningsbevillingerne, vil i praksis komme til at indebære, at den uadskillelige enhed mellem forskning og undervisning, som har været universitetets højeste princip i dets 500 års beståen, nu opløses. Dette er til lige stor skade for undervisningen som for forskningen.

Særlige forskningsbevillinger indebærer også næsten automatisk en administrativ og politisk styring af forskningens emner og indhold. Noget sådant vil være en katastrofe for forskningen. Mon en H. C. Ørsted havde fundet elektromagnetismen, der er grundlæggende for hele vor elektricitetsteknologi, hvis han skulle have søgt et forskningsråd om at udarbejde sin tommelfingerregel? Mon Niels Bohr havde haft mulighed for at arbejde med de teoretisk-matematiske fysiske modeller, der er en af grundpillerne – på godt og ondt, hvis han ikke havde haft sin fri forskningsret? Havde Fleming mon fået bevillinger til at arbejde videre med de mislykkede forsøg på petriskåle, der blev grundlaget for hele den antibiotiske æra? Og mon dansk arkæologi og sprogforskning havde nået sin internationale position, hvis ikke deres grundlæggere havde haft fri forskningsret?

I samme åndedræt må det dog siges, at prisen for retten til fri forskning er forskerens samfundsmæssige etik og ansvar. Kan den ikke overholdes gennem selvjustits, så er det samfundets ret og pligt til at gribe ind, f.eks. i kontrol med genetisk manipulation, potentiel krigsførelse og lignende.

Universitetets eksistenskamp er ikke kun en egoistisk kamp for dets nogleogtredive tusinde personers trivsel. Det er først og fremmest en kamp for at kunne leve op til de krav og forventninger, som samfundet stiller os. Deri ligger vor moralske styrke.

Universitetets økonomiske forhold

Det første fulde finansår, der fulgte kalenderåret, sluttede midt i det akademiske år 1979/80. Regnskabsresultatet var et mindre merforbrug på lønområdet på 0,2 mill. kr. et mindreforbrug på øvrige driftskonti på 0,2 mill. kr., og ligeledes et mindreforbrug på tilskud på 1,9 mill. kr. Hvad angår driftsbevillinger balancerede såvel lønninger som øvrige

driftskonti, idet afvigelserne fra budgettet var mindre end 0,1 procent. Mindre-forbruget på 1,9 mill. kr. på tilskud skal væsentligst søges i en lavere udnyttelse af stipendiekontoen, idet det for 1980 vedtagne lave udnyttelsesniveau af disse allerede slog igennem i regnskabstallet for 1979.

Som omtalt i sidste beretning var der fortsat

problemer med budgettet for 1980. Direktoratets flytning af ca. 6 mill. kr. fra løn til øvrige drift blev i flere omgange behandlet i konsistoriums budget- og forretningsudvalg (KF). Oveni dette problem kom finansministeriet med en ny form for sparecirkulære. Cirkulæret var af 23. januar 1980 og den ny form for besparelser var, at den sædvanlige pris- og lønregulering for ikke-lønkonti var sat ud af kraft og erstattet med en regulering, der ikke måtte overstige 10 procent. Da prisstigninger i sig selv er uforudsigelige, var der hermed lagt en tikkende bombe af ukendt størrelse under universitetets drift.

På KFs møde den 7. maj 1980 blev det endelige budget for 1980 behandlet. Der blev vedtaget en række besparelser til imødegåelse af det underskud, der ville opstå på grund af, at driftsbevillingerne kun måtte reguleres med 10 procent. Underskuddet var på det tidspunkt opgjort til ca. 13 mill. kr. I skrivende stund ser det ud til, at universitetets drift efter de nævnte besparelser kan holdes indenfor de givne bevillinger.

Udgangspunktet for budgettet for 1981 var det aktivitetsniveau, som var fastlagt i forbindelse med udarbejdelse af finanslovsforslaget for 1980. En sådan fremskrivning af budgettet for 1980 viste, at universitetets behov i januar 1980-priser var i alt ca. 790 mill. kr. Undervisningsministeriet meddelte i midten af februar 1980 universitetet hvilken bevillingsramme, der kunne forventes i 1981. Beløbet var på i alt 771,6 mill. kr., dvs. en direkte nedskæring på 18 mill. kr.

Bevillingen blev som konsekvens af undervisningsministeriets arbejde med budgetudviklingsarbejdet givet som 6 delrammer.

Beløbene er ikke sammenlignelige med de tidligere »fakultetsrammer«, idet de enkelte fakulteters bevillinger også omfatter lønudgifter.

Til illustration af konsekvenserne af undervisningsministeriets budgetteringsmåde kan opstilles følgende tabel:

mill. kr.	Fremskrevet		Ændring
	1980	1981	
Teologi	7,3	7,2	÷ 0,1
Samfundsvidenskab	56,6	54,8	÷ 1,8
Lægevidenskab	193,9	191,5	÷ 2,4
Humaniora	146,6	140,7	÷ 5,9
Naturvidenskab	218,6	209,4	÷ 9,2
Fællesområdet	166,7	168,0	+ 1,3
Ialt	789,7	771,6	÷ 18,1

(alle beløb er i januar 1980-niveau).

Efter indledende drøftelser i konsistoriums budget- og forretningsudvalg blev den nærmere budgettering foretaget i de enkelte fakultetsråd. På KFs møde den 18. marts 1980 blev universitetets endelige forslag til finanslov vedtaget.

Dette i sig selv nedskårne aktivitetsniveau, blev yderligere beskåret, idet universitetet ved skrivelse af 17. oktober 1980 fik tildelt sin andel af forårsbesparelserne (Påskeægget) på 912 mill.kr. Universitetets andel var på 9,4 mill.kr., heraf 9,2 mill.kr. på lønninger.

Fordelingen på fakulteter var:

(mill. kr.)	Løn	Andet
Teologi	–	–
Samfundsvidenskab	–	–
Lægevidenskab	1,6	0,1
Humaniora	1,2	0,1
Naturvidenskab	5,0	–
Fællesområdet	1,4	–
Ialt	9,2	0,2

Hertil kommer besparelser på stipendierne på ca. 6.7 mill. kr., ligesom et beløb af ukendt omfang skal spares ved ændringer af eksamensordninger (reduktion af censorforbruget), edb-anskaffelser og bygningsvedligeholdelse.

Personaleforhold

Det videnskabelige personale

Mulighederne for at blive ansat som adjunkt/-lektor ved universitetet forringedes. Et øget antal stillinger kunne ikke besættes på grund af besparelser. En forpligtelse til indenfor det humanistiske fakultet at friholde en pulje på 5 procent for varig genbesættelse hindrede faste nyansættelser dér. Et lignende stop blev af undervisningsministeriet indført i det samfundsvidenskabelige fakultet for så vidt angår fagene sociologi, kultursociologi og antropologi. Pålagte besparelser indenfor stipendieområdet medførte, at stipendierne ikke kunne udnyttes fuldt ud.

Deltidsbeskæftigede lærere

Bevillingerne til deltidslærere blev beskåret. Eksterne lektorer, der er ansat for tre år, måtte for manges vedkommende acceptere en nedsettelse af timetallet. Indenfor denne gruppe skete enkelte afskedigelser på grund af bevillingssituationen. Undervisningsassistenterne er kun ansat for et semester ad gangen. Reguleringerne her sker enten ved at udlade genansættelse eller ved at ansætte med et lavere timetal. En ekstrabevilling fra Konsistoriums Budget- og forretningsudvalg til sociologi hindrede, at den timelønnede undervisning gik i stå midt i efterårssemestret 1979. På Institut for Nordisk Filologi ønskede hovedparten af undervisningsassistenterne, der varetager en væsentlig del af instituttets undervisning, ikke at påbegynde undervisningen ved efterårssemestrets start i 1980. Men efter omkring tre ugers forhandlinger lykkedes det dog at komme til en ordning, således at normal undervisning kunne etableres.

EFG-elever

Den praktiske oplæring af elever indgår efterhånden som et naturligt led i arbejdet på universitetets institutter og laboratorier.

I årets løb er der oprettet 55 nye lære- og praktikpladser, fordelt med 28 laboranter, 6

kontorfunktionærer, 14 pladser indenfor metalområdet, 3 miliømåleteknikere, 2 fotografer, 1 gartner og 1 dyrepasser.

Et væsentligt antal af de elever, der har fået deres praktiske uddannelse ved universitetet, har efter uddannelsens afslutning opnået stillinger ved universitetet eller andetsteds.

Langtidsledige

Der er fortsat stor interesse ved universitetet for at medvirke til, at de langtidsledige, der mister retten til at modtage dagpenge fra arbejdsløhedskassen, kan få det tilbud om 9 måneders beskæftigelse, som de efter loven har krav på.

I tiden 1. oktober 1979 til 30. september 1980 er der indgået 69 ansættelsesforhold, og der er i samme periode givet nye tilbud om 37 stillinger for langtidsledige. Ordningen, der er uden lønudgifter for universitetet, har vist sig at fungere tilfredsstillende. 3 langtidsledige har opnået ansættelse ved universitetet efter 9 måneders periodens udløb. Det drejer sig om 1 kontorfunktionær, 1 betjent og 1 rengøringsassistent.

Den i slutningen af 1979 påbegyndte etablering af sikkerhedsorganisationer indenfor kontor- og administrationsområdet er videreført, således at der nu er oprettet sikkerhedsorganisationer indenfor samtlige hovedområder og administrationsgrene.

Den skete udbygning betyder, at der nu er etableret ialt 220 sikkerhedsgrupper og 37 sikkerhedsudvalg.

Hidtil har ca. 265 sikkerheds- og arbejdslederrepræsentanter gennemført de lovpligtige grundkurser i sikkerhedsmæssige spørgsmål, og desuden har et mindre antal sikkerheds- og arbejdslederrepræsentanter m.fl. deltaget i kurser, der behandler emner som bedrifts-sundhedstjeneste, arbejdsmiljø og sikkerhedsudvalgenes arbejdsopgaver.

Der har på forsøgsbasis været afholdt 2 overbygningskurser i laboratoriesikkerhed, og en arbejdsgruppe vil sammen med andre højere læreanstalter søge at få etableret fælles overbygningskurser i dette emne.

En af det sikkerhedskoordinerende udvalg nedsat arbejdsgruppe vil om kort tid fremkomme med forslag til en fælles opsamlings- og transportordning for kemikalieaffald.

Forslagene om oprettelse af en stilling som arbejdsmiljøkonsulent på finansloven for 1981 har ikke kunnet tiltrædes af undervisningsministeriet, men forslaget vil blive genfremsat.

Bygge- og anlægsvirksomhed m.v.

Endnu et af de store nybyggerier, der blev iværksat i begyndelsen af 1970'erne, er afsluttet. Universitetet kan med glæde notere, at der nu er sat punktum for opførelsen af Universitetsannekset på Amager i og med, at Det humanistiske fakultets kontor som den sidste enhed tog sine lokaler i brug i februar 1980. Om der senere skal ske yderligere udbygninger og flytning af andre fagområder, må indtil videre stå hen. De oprindelige planer herom er foreløbigt lagt på hylden.

Det sidste store igangværende nybyggeri, Panum Institutet, fortsætter efter planerne og det 3. afsnit er nu taget i brug samtidig med, at 4. byggeafsnit er påbegyndt. I 3. afsnit har endnu et stort lægevidenskabeligt fagområde, anatomi, fået nye og velindrettede lokaler. De nye øvelsesfaciliteter for makroskopisk og mikroskopisk anatomi betyder en virkelig forbedring i undervisningen, men også den store præparatsamling har fået en meget smuk placering i nye og hensigtsmæssige udstillingsmontrer. I 3. afsnit er det store bibliotek placeret. Endnu er dette ikke åbent for alle, men det er tanken, når de øvrige lægevidenskabelige institutter og Københavns Tandlægehøjskole efterhånden flytter over til Panum Institutet at etablere et stort fælles bibliotek.

Medens forberedelserne til overflytning af de sidste lægevidenskabelige institutter, der skal placeres i Panum Institutets 4. etape, er iværksat, afventer universitetet stadig igangsættelsen af et andet meget presserende byggeri, nemlig ombygning og indretning af bygningerne i Juliane Maries Vej-området til de lægevidenskabelige fag, som ikke kunne rummes på Panum Institutet efter revisionen af planerne i 1977.

Det er universitetets håb, at denne ombygning vil blive gennemført efter planerne, således at man kan opnå den bedst mulige udnyt-

telse af de efterhånden sparsomme ressourcer.

For Det naturvidenskabelige fakultet blev enkelte store ombygningsarbejder afsluttet i 1980 og nye iværksat. Arktisk Station i Godhavn på Grønland blev indviet i juli og kunne hermed, efter hårdt tiltrængt istandsættelse, atter fungere efter sit formål, som station for en række videnskabelige opgaver i de arktiske områder. I Sølvtorvskomplekset blev indretningen af Sølvtorvsfløjen til Botanisk centralbibliotek og Museum ligeledes afsluttet, men endnu ventes der på igangsætningen af en ombygning af auditoriefløjen til museets herbariesamling. Ved ombygningen af den tidligere maskinhal har Botanisk Haves gartnere fået en længe tiltrængt forbedring af personalefaciliteterne. Endelig er det meget omfattende restaureringsarbejde af det nu fredede væksthusekompleks i Botanisk Have blevet påbegyndt og ombygningerne forventes at ville strække sig over de næste 2 år. I Østervoldkomplekset fortsætter detailprojekteringen af den tidligere kemifløjs ombygning til de geologiske institutter, derimod er der ikke taget stilling til ombygning og indretning af de efterfølgende etaper.

I forbindelse med udflytningen til de nye bygninger på Amager har universitetet afviklet en række ejendomme og lejemål i Indre By, men endnu mangler et større lejemål i Pilestræde, hvor hovedparten af den centrale administration er placeret. Det er planen i videst muligt omfang at afvikle dette lejemål og overflytte kontorerne til »Universitetsfirkanten«, hvor administrationens øvrige kontorer i forvejen har til huse. For at gennemføre dette, er der planlagt en ombygning af visse af bygningerne i »Universitetsfirkanten« og et aktstykke om iværksættelse af dette byggeri afventer finansudvalgets tiltrædelse.

Adgangen til universitetet

Bestand og tilgang af studerende

Bestanden af studerende ved universitetet i oktober 1980 var i alt 25.717, hvilket er et fald på 644 i forhold til bestanden sidste år. Der var i år færre studieskiftere og færre nyimmatrikulerede end sidste år. Pr. primo oktober fordelte bestand og tilgang sig således på fakulteterne:

	Studie- BestandNyimm. startere		
Teologiske fakultet	613	66	91
Samfundsvidensk. fakultet	5672	680	830
Lægevidensk. fak.	3730	422	481
Humanistiske fak.	10856	896	1225
Naturvidensk. fak.	4846	690	905
Universitetet ialt:	25717	2754	3532

Adgangsbegrænsning

Den i 1977 indførte adgangregulering ved de videregående uddannelser omfatter også alle studier ved Københavns universitet.

Følgende oversigt viser hvilke studier, der omfattes af de enkelte optagelsesområder, samt hvor mange studiepladser der i 1980 tildeles hvert optagelsesområde:

	Pladser
Lægevidenskabelige studium	470
Naturvidenskabelige studier	775
Legemsøvelser hovedfag	20
Teologisk studium	95
Humanistiske studier, excl. samfundsfag, pædagogik og psykologi	870
Juridiske studium	470
Samfundsfag	50
Statsvidenskab	230
Sociologi, kultursociologi og antropologi	60
Psykologi og pædagogik	170

Hvis der er flere ansøgere end pladser på de enkelte optagelsesområder, fordeles pladserne

efter de i »Bekendtgørelse om optagelse ved uddannelserne på Københavns, Århus og Odense universiteter« af 12. maj 1977 fastlagte regler.

Der var begrænsning på samtlige optagelsesområder på Københavns universitet i 1980.

Grænsekvotienterne for de enkelte optagelsesområder er anført nedenfor. Den i gruppe II anførte eksamenskvotient er den laveste kvotient, der i forbindelse med 18 mdr.s godkendt erhvervs erfaring gav adgang til optagelse.

	Gruppe I points	Gruppe II points
Lægevidenskab	9,0	7,9
Naturvidenskab	6,7	-
Legemsøvelser	8,7	8,3
Teologi	7,6	6,5
Humaniora	8,3	7,3
Jura	8,6	7,8
Samfundsfag	8,7	7,7
Statsvidenskab	8,1	7,1
Sociologi m.v.	9,3	8,7
Psykologi og pædagogik	6,0	-

Studievejledningen

Studievejledningen har i det forløbne år været præget af vejledning i forbindelse med adgangsbegrænsningen. Selv om kendskabet til adgangsbegrænsningen og reglerne i forbindelse med den er blevet betydeligt større, giver den voldsomme stigning i kravene til kvotienten ved den adgangsgivende eksamen mange vejledningsmæssige problemer. Det medfører f.eks. ofte, at studerende, der i løbet af første studieår finder ud af, at de har valgt forkert, ikke det følgende vil kunne optages på det nu ønskede studium, som de kunne være optaget til året før.

Udviklingen i kravene for den gruppe, der søger optagelse ved en forbedring med erhvervsarbejde har medført, at man i studievejledningen i flere og flere tilfælde må få folk til at indse, at de aldrig med det nuværende sy-

stem vil kunne komme igang med den/de uddannelse(r) de er interesserede i. Det vil derfor ofte være nødvendigt at tage flere samtaler med den enkelte klient og i vejledningen medtage uddannelser uden for universitetet.

Kontakten med vejledere uden for universitetet er blevet intensiveret som følge af adgangsbegrænsningen, bl.a. har studievejledningen i samarbejde med vejledere fra Arbejdsformidlingen og gymnasiet atter i år givet vejledning til afviste fra den koordinerede tilmelding. Denne vejledning, der i år var landsdækkende, viste sig at være både nødvendig og påskønnet.

Studerendes vanskelige forhold, både bolig-mæssigt og socialt giver stadig mange henvendelser til studievejledningen.

Som led i informationen af potentielle og aktuelle studerende, udarbejder studievejledningen fortsat skriftligt materiale. En stor del af dette udsendes til erhvervsvejledere, gymnasier, kurser m.v..

De begrænsede muligheder for optagelse og studieskrift har i forbindelse med den stadig vanskeligere beskæftigelsessituation for de langvarigt uddannede gjort det nødvendigt i langt højere grad end før at inddrage spørgsmål om beskæftigelse efter studiet allerede så tidligt som under vejledningen i forbindelse med studievalg. Studievejledningen samarbejder her med Projekt Erhvervsvejledning. Projekt Erhvervsvejledning, der er finansieret ved en 2-årig projektbevilling, har til formål at undersøge beskæftigelsessituationen og beskæftigelsesmulighederne for universitetskandidater og at vejlede ældre studerende og nye kandidater herom.

De tre universitetskandidater, der er ansat i projektet har indsamlet og bearbejdet et stort materiale til brug for vejledningen og der er udarbejdet en del skriftligt materiale, bl.a. om jobmuligheder for forskellige typer universitetskandidater. Ud fra antallet af henvendelser kan det ses, at man her dækker et stort behov for information og vejledning.

Enkeltkurser

I 1980 har antallet af enkeltkursister ligget på samme niveau som sidste år: ca. 1200. Der er fortsat en del ansøgninger, som ikke kan imø-

dekømmes, idet der melder sig flere end der er plads til.

Det mindre undervisningsudbud, som besparelser på universitetets budget har ført til, bevirker, at man i de kommende år må forudsætte, at der vil blive færre muligheder for at følge undervisningen på »ledige«-pladser.

Dispensater

Dispensationsudvalget har fra 1. juli 1979 til ansøgningsfristens udløb den 15. marts 1980 behandlet ialt 351 dispensationsansøgninger: 38 bevilget, 252 betinget bevilget og 61 ikke bevilget. Det totale antal henvendelser viser et fald på 45 ansøgninger i forhold til samme periode 1978-79. Flest ansøgninger (108) er modtaget til jurastudiet; desuden er der stor søgning til psykologipædagogik (80) og til humaniora (95).

I perioden 15. marts-1. juli 1980 er der modtaget yderligere 95 ansøgninger.

Optagelse september 1980

Af de 225 (1979: 250) forventede immatrikulationsansøgere indsendte 157 (1979: 175) immatrikulationsskema. Kun til to af optagelsesområderne (psykologi-pædagogik og antropologi-sociologi) var det ikke muligt at optage alle kvalificerede dispensater. Til psykologipædagogik optog man således 17 af 24 ansøgere i gruppe II, der totalt omfatter 34 optagelsespladser, til antro.-soc.gruppen 5 af 11 ansøgere i gruppe III, der totalt omfatter 12 optagelsespladser.

Dispensationsudvalget foretog en individuel prioritering af ansøgningerne.

Man tog både det oprindelige dispensationsgrundlag og resultatet af eventuelle krævede (og frivillige) supplerende prøver med i den samlede vurdering, og opstillede herefter ansøjerne i prioriteret rækkefølge.

Pr. 1. september 1980 er der ialt optaget følgende udenlandske borgere på grundlag af en udenlandsk eksamen:

Nordiske lande: 52, EF-lande: 24, øvrige Europa-rådslande: 2 og andre lande (dispensation): 29 samt 7 der er optaget på den udenlandske eksamen plus supplerende fag.

Til det lægevidenskabelige studium var der 31 ansøgere med godkendt tilknytning, hvoraf 20 blev optaget; den mest søgte optagelsesgruppe var humaniora (59).

Som for danske dispensater, var det især til optagelsesområderne psykologi-pædagogik og antropologi-sociologi, at man måtte afvise udenlandske ansøgere, der opfyldte adgangskravene.

Til optagelsen 1980 har det generelle danskprøvekrav været Studieskolens danskprøve 2.

Af 40 udenlandske studerende, der havde søgt optagelse på universitetet, bestod de 30 prøven i februar eller i maj.

Under gæstestudieordningen er der modtaget 53 udenlandske studerende, der ønsker at studere ved universitetet i et eller to år som led i deres studier i hjemlandet. Af disse er flest tilknyttet Institut for nordisk filologi (15), men der er iøvrigt gæstestuderende ved 20 institutter.

Studentersociale forhold m.v.

Legater og lån fra Statens Uddannelsesstøtte:

Stipendiekontoret har i 1979/80 af Statens Uddannelsesstøttes midler formidlet indtil 31.7.1980:

	Antal ansøgn.
Stipendium alene	2.897
Stip. + statsg. lån	4.952
Statsg. lån alene	4.277
Tildeling ialt	12.126

	Stip. kr.	Statsg. lån kr.
Stip. alene	25.149.927	
Stip. + statsg. lån	45.169.606	63.061.509
Statsg. lån alene		64.132.707
Tildeling ialt	70.319.533	127.194.216

De gamle kollegier

Etableringen af det økonomisk-administrative samvirke mellem Regensen og Borch's, Elers

og Valkendorfs kollegier, der er tiltrådt af Undervisningsministeriet og Justitsministeriet, er endnu ikke gennemført, da det stadig er et uafklaret spørgsmål, om nyordningen vil blive genstand for domstolsprøvelse.

Finansudvalget har tiltrådt, at der midlertidigt over Universitetets budget ydes driftstilskud i begrænset omfang til Borch's, Elers og Valkendorfs kollegier og til Kvinderegensen.

De nye kollegier

I juni 1979 blev der vedtaget en lovgivning om midlertidig offentlig støtte til almennyttigt boligbyggeri og statsstøttede kollegier. Formålet hermed var at yde støtte til en række økonomisk betrængte kollegier, der var opført efter 1. april 1946.

Støtten ydes dels som en kapitaltilførsel én gang for alle (lån) til hel eller delvis afvikling af væsentlige, opsamlede driftsunderskud m.v. pr. 31. december 1978, dels i form af en årlig driftssikring fra og med 1979.

Endvidere pålægger loven beliggenhedskommunen at yde kollegierne et tilskud, der svarer til størrelsen af den kommunale og amtskommunale grundskyld, som hviler på kollegieejendommen.

Det er en betingelse for at opnå nævnte støt-

te, at kollegiebestyrelserne sammensættes med en såvidt mulig ligelig repræsentation af de uddannelsessøgendes organisationer, uddannelsesinstitutionernes ledelse og den pågældende kommunalbestyrelse.

En række af de kollegier, der tjener som bolig for universitetsstuderende modtager nu den nævnte støtte, og sammensætningen af de pågældende kollegiebestyrelser er ændret i overensstemmelse hermed.

Kantineforhold

De af universitetets driftsaftale med D.I.S. omfattede 14 kantiner blev, efter den fra begyndelsen af oktober 1978 iværksatte kantineboykot, som bekendt lukket pr. 31. marts 1979. Af disse er 7 under medvirken af det af konsistoriums budget- og forretningsudvalg den 18. januar 1978 nedsatte kantine- og rengøringsudvalg blevet videreført/genåbnet i løbet af 1979 og begyndelsen af 1980 ved brugersammenlutninger o.l. Yderligere er ved udvalgets foranstaltning pr. 1. september 1980 genåbnet kantinerne i Købmagergade 52, Panum Institutet og K.U., Amager (sidstnævnte incl. 3,

tidligere 2, satellitkantiner), idet der om driften af disse kantiner er indgået aftaler med IC catering, Århusgade 102 C, København.

De resterende 2 lukkede kantiner påregnes efter ændret brug af de pågældende bygningskomplekser ikke genåbnet.

Der er for finansåret 1980 til driften af kantinerne bevilget 1.7 mill. kr., inden for hvilket beløb såvel driftsudgifterne for kantinerne, som udgifterne til de med genåbningen pr. 1. september 1980 af de tre store kantiner nødvendige foranstaltninger påregnes afholdt.

Det skal bemærkes, at kantineudvalget gennem nogen tid har måttet afvente offentliggørelsen af betænkningen fra et af finansministeriet, administrationsdepartementet, nedsat kantineudvalg, der gentagne gange blev udsat.

Den efter undervisningsministeriet, direktoratet for videregående uddannelsers resolution anlagte voldgiftssag om, hvem af parterne, D.I.S. eller Københavns Universitet, der skal bære nettounderskuddet kr. 98.405,42 ved driften af de pågældende kantiner i regnskabsperioden 1. juli-31. december 1978, blev afsluttet med indgåelse af et forlig, hvorefter universitetet påtog sig at bære underskuddet.

Forskning

Universitetets prisspørgsmål 1979 (78) har fremkaldt 14 besvarelser, heraf har 3 opnået guldmedalje, 8 sølvmedalje og 3 ingen anerkendelse.

Bestanden af licentiatstuderende fordeler sig således på fakulteterne:

Det teologiske fakultet	1
Det samfundsvidenskabelige fakultet	10
Det lægevidenskabelige fakultet	4
Det humanistiske fakultet	21
Det naturvidenskabelige fakultet	68
I alt	104

Der er i årets løb konfereret 58 doktorgrader, der fordeler sig således på fakulteterne:

Det teologiske fakultet	1
Det lægevidenskabelige fakultet	38
Det humanistiske fakultet	9
Det naturvidenskabelige fakultet	10
I alt	58

*Beretning fra dekanerne**

Det lægevidenskabelige fakultet

Den i tidligere årsberetninger nævnte »pukkel« af studerende, nemlig de mange, der blev optaget umiddelbart før indførelsen af adgangsbegrænsningen til det lægevidenskabelige studium, skaber nu særdeles store vanskeligheder indenfor den kliniske undervisning, især af kapacitetsmæssig art. Fakultetet har ved forhandlinger med undervisningsministeriet opnået, at den vedtagne reduktion af den refusionsordning, som består i forbindelse med undervisning af lægevidenskabelige studerende på hospitaler og sygehuse i henholdsvis Københavns kommune og Københavns amt, er blevet yderligere udskudt, hvilket fakultetet udtrykker sin glæde over. Fakultetet påskønner endvidere den velvilje, man har mødt såvel i undervisningsministeriet som i Københavns amt og Københavns kommune, hvilken sidste for ganske nylig har indvilliget i at modtage yderligere et hold studerende på 15 til klinisk undervisning i medicin og kirurgi på Københavns kommunehospital.

Den 3. etape af Panum Institutttet er nu taget fuldt i brug, og de nye undervisnings- og forskningsafsnit fungerer tilfredsstillende. Bygningen af etape 4 og af administrationsbygning 2A er påbegyndt. Fakultetet har med bekymring fulgt den debat om Panum Institutttets fremtid, der har fundet sted, bl.a. i Folketinget.

Fakultetet glæder sig over, at Panum Institutttets kantine nu er genåbnet efter 1½ års lukning.

Med den i sidste beretning omtalte råskitse til en ny studieplan for det lægevidenskabelige studium som grundlag er talrige udvalg og underudvalg nedsat af studieplanudvalget i gang med at søge afklaret de talrige principielle, organisatoriske og økonomiske problemer, som råskitserne måtte lade stå uafklaret. Der er blevet og bliver arbejdet intenst med den nye studieplan, og fakultetet har investeret såvel et meget betydeligt tidsforbrug som andre ressourcer heri. Fakultetet regner fortsat med at

betænkning om den nye studieplan kan foreligge i løbet af efteråret 1980. Omkostningerne ved den nye studieplan bliver højere end ved den nuværende, i særdeleshed på grund af udvidelsen af den kliniske undervisning på alle niveauer og dette, sammenholdt med undervisningsministeriets ønske om en beskæring af den kliniske undervisningskapacitet ved fakultetet, giver anledning til bekymring. Ligeledes med bekymring har fakultetet måttet notere sig direktoratets gentagne gange fremsatte udtalelse om, at opprioritering af et område kun kan gennemføres ved nedprioritering af et andet. Hvis den nye studieplan skal gennemføres i overensstemmelse med sine intentioner, forudsætter fakultetet såvel lokalemæssige, som økonomiske vanskeligheder, især i forbindelse med den nødvendige overgangsordning.

Fakultetets økonomiske situation har som i foregående år været præget af de nødvendige besparelser på fastlønsumrådet, der har skabt særdeles store vanskeligheder. Budgetreformens (budgetudviklingens) konsekvenser er blevet drøftet intenst i fakultetet, og man regner med i løbet af efteråret 1980 at nedsætte flere udvalg med den opgave at søge at nå frem til en opfattelse af, hvorledes fakultetets struktur bør være under de i fremtiden forventeligt stærkt ændrede økonomiske betingelser. Den kendsgerning, at universitetsrammen ikke har tilladt besættelse af 22 VIP og 23 TAP stillinger ved fakultetet, sammenholdt med de stabsreduktioner, der forudses i den simulerede budgetudkørsel for 1981, kan kun skabe den dybeste bekymring for fakultetets vitale funktioner i 1980'erne. Det er på indeværende tidspunkt ikke klart, hvilke konsekvenser det vil få for det lægevidenskabelige fakultet, at studentertallet påtænkes yderligere reduceret.

Det humanistiske fakultet

I sidste års beretning orienteredes om den såkaldte landsplanlægning af humaniora og om det samarbejde, der i den anledning var etableret imellem de fem dekaner for de humanisti-

* Der foreligger ikke, uvist af hvilken grund, beretninger fra Det teologiske og Det samfundsvidenskabelige fakultet

ske fakulteter ved København, Århus og Odense universiteter og Roskilde og Aalborg universitetscentre.

Dette samarbejde fortsætter i sin uformelle form, men efterhånden i en mere håbløs stemning på grund af de økonomiske udsigter, der fjerner grundlaget for enhver konstruktiv planlægning.

En anden grund til den håbløse stemning er, at det store arbejde, fakulteterne lagde i at besvare høringer om Det faglige landsudvalgs indstilling om landsplanlægning af de humanistiske uddannelser af maj 1979, ikke har ført til nogen afklaring af situationen. Høringssvarene indbefattede dels de fem dekaners fælles stillingstagen til Landsudvalgets planlægningsforslag dels de enkelte fakulteters detaljerede udviklingsplaner med bemandingsmål for de enkelte fag, reallokeringsplaner osv., alt inden for en beskedent økonomisk rammeudvidelse.

Dette arbejde foregik under det pres, at det midlertidige stop for varige ansættelser i de videnskabelige stillinger først ville blive ophævet, når reallokeringsplanerne var blevet godkendt, forventeligt i løbet af foråret 1980.

Til dato er fakultetets reallokeringsplaner, der blev indsendt til Direktoratet 1. december 1979, ikke blevet hverken godkendt eller forkastet, hvorfor stoppet for varige ansættelser stadig gælder. Fakultetet har heller ikke modtaget nogen anden form for reaktioner på sine øvrige forslag og meningstilkendegivelser, der var indeholdt i høringssvarene.

Det humanistiske fakultet befinder sig således i et tomrum, hvor beslutninger må træffes fra dag til dag uden sikkert perspektiv.

Det naturvidenskabelige fakultet

Året 1980 har været præget af, at de stadige økonomiske stramninger nu har nået det punkt, hvor fakultetet i praksis har måttet arbejde med et ansættelsesstop, som har ramt både det videnskabelige og det teknisk-administrative personale.

Antallet af studenterinstruktører har atter måttet nedskæres, og undervisningen kan kun opretholdes i uidskrænket omfang, hvor de faste lærere påtager sig yderligere undervisning; dette kommer uundgåeligt til at gå ud over forskningsindsatsen. Ansættelsesstoppet rammer naturligvis de forskellige områder ganske tilfældigt. Indenfor undervisningsområdet kan lærerne i en vis udstrækning påtage sig de ledigblevne områder af den mere elementære undervisning, men på det videregående niveau udgår veletablerede emneområder, og nye felter kan kun i ringe omfang tages op. Dette medfører selvfølgelig en forringelse af uddannelserne. Indenfor TAP-området udfører en del af personalet meget specialiserede funktioner, og hvor sådanne personer falder bort, står områder af forskning og undervisning ligeledes i fare for at bremse eller helt gå istå.

For forskningen betyder den stadige udvidelse af undervisnings- og administrationsbyrden, at der i mange tilfælde indenfor den normale arbejdstid kun bliver tid til at holde det arbejde i gang, som er nødvendigt for at holde sig à jour med udviklingen indenfor det relevante fagområde. I mange tilfælde kan den egentlige forskning kun opretholdes, fordi lærerne arbejder ud over den normale arbejdstid. At dette sker i betydeligt omfang, er et udtryk for et engagement i forskningen, som fakultetet selvfølgelig hilser med glæde, men det er uacceptabelt, hvis den egentlige forskning bliver klemt ud i en slags hobbyvirksomhed.

Ved årets slutning kommer meddelelser fra DVU om yderligere besparelser, som rammer fakultetet på områder, hvor der i forvejen er sket betydelige nedskæringer. De bebudede besparelser på stipendieområdet forringer mulighederne for forskeruddannelserne yderligere, og selv om denne besparelse kun er annonceret for året 1981, betyder den et alvorligt aftræk i den naturlige rekruttering, som er nødvendig for et forskningsmiljø i stadig udvikling.